

پست، میراثی از دیروز برای ارتباط فردا

در روزگاری که پیام‌ها در لحظه جابه‌جا می‌شوند، ۱۷ مهرماه مصادف با روز جهانی پست، یادآور اصالت ارتباط انسانی در صنعتی است که از دل تاریخ برخاسته و در مسیر تحول فناوری، زنده و پویا مانده است.

در روزگاری که پیام‌ها در لحظه جابه‌جا می‌شوند، ۱۷ مهرماه مصادف با روز جهانی پست، یادآور اصالت ارتباط انسانی در صنعتی است که از دل تاریخ برخاسته و در مسیر تحول فناوری، زنده و پویا مانده است.

به گزارش ایسنا، پست قدمتی طولانی در جوامع بشری برای ایجاد ارتباط داشته و از کهن‌ترین و گسترده‌ترین نوع ابزار ارتباطی بین مردم یک کشور با ساکنان سرزمین‌ها و مناطق جهان محسوب می‌شود.

نهم اکتبر مصادف با ۱۷ مهر، روز جهانی پست نامگذاری شده که علت آن سالروز امضای قرارداد برن و تشکیل اتحادیه کل پست در «برن» سوئیس است. اتحادیه پستی جهانی به عنوان یک سازمان بین‌المللی در سال ۱۸۷۴ میلادی یعنی حدود ۱۵۰ سال قبل توسط ۲۲ کشور تاسیس شد که از جمله قدیمی‌ترین سازمان‌های بین‌المللی به شمار می‌رود. اولین کنگره در سال ۱۸۷۴ به دعوت کشور سوئیس و بر اساس طرح هانریش فن استفان، مدیر کل پست کنفدراسیون آلمان برگزار شد که منجر به ایجاد "اتحادیه عمومی پست" شد. نام این اتحادیه در دومین کنگره پستی که در سال ۱۸۷۸ در پاریس برگزار شد به "اتحادیه پستی جهانی" تغییر یافت.

با تأسیس سازمان ملل متحد، این اتحادیه به عنوان یکی از آژانس‌های تخصصی آن تعیین شد. این اتحادیه قوی‌ترین و منسجم‌ترین تشکیلات جهانی است که وظیفه مشاوره، هماهنگی، تقویت و ارتقاء کیفیت خدمات پستی و حفظ وحدت بین کشورهای عضو در یک قلمرو واحد پستی در شبکه عظیم جهانی را به عهده دارد که در نهایت ایران در سال ۱۸۷۷ به عضویت این اتحادیه درآمد.

نخستین گام‌های پست در ایران

با نگاهی به تاریخ کشورمان می‌توان دریافت، فعالیت پست در ایران از سابقه طولانی برخوردار است به طوری برخی کارشناسان می‌گویند ایرانیان برای نخستین بار در جهان در دوره هخامنشیان به تأسیس واحد رسمی پست تحت عنوان چاپارخانه اقدام کردند و از طریق آن به وسیله اسب‌های تندرو تمام اخبار، گزارشات و مکاتبات دولتی بین پایتخت با سایر ایالات انجام می‌دادند. این اسب‌ها در جاده‌هایی موسوم به «راه شاهی» تردد می‌کردند و در فاصله هر ۲۴ کیلومتر یک چاپارخانه قرار داشت که شخص چاپار پس از تعویض اسب خود با اسبی تازه نفس به راهش ادامه می‌داد.

تا پیش از سال ۱۲۵۸، پست در ایران به صورت یک اداره بود و تمامی امور پستی توسط آن انجام می‌شد تا اینکه دستور تأسیس وزارت پست از سوی ناصرالدین شاه قاجار صادر شد. با گذشت زمان پست تکامل یافت و با پیروزی انقلاب اسلامی شیوه‌های ارائه خدمات پستی از لحاظ کمی و کیفی ارتقاء و سرویس‌های نوین و تنوع مانند پیشتاز، صندوق شخصی و پست اکسپرس افزوده شد.

پست، میراثی از دیروز برای ارتباط فردا

در حال حاضر پست تنها یک سازمان دولتی ساده برای جابجایی مرسولات نیست بلکه شبکه‌ای گسترده و پیچیده است که روزانه حدود ۳۰۰ هزار کیلومتر حمل و نقل را مدیریت می‌کند. بنابراین این صنعت از فناوری غافل نمانده و همپای سایر کشورها در مسیر تحولات و استفاده از فناوری‌های به روز قدم بر می‌دارد.

از رشد ترافیک مرسولات تا هوشمندسازی صنعت پست

طبق آخرین آمار، در یک سال اخیر ترافیک کل مرسولات به ۳۰۲ میلیون و ۹۵۷ هزار و ۳۹۶ مرسوله رسیده که نسبت به ۲۸۲ میلیون و ۷۳۸ هزار و ۲۹۰ مرسوله در مدت مشابه قبل، نشان از رشد ۷۰۲ درصدی و ترافیک مرسولات ثبتی رشد ۳۰۲ درصدی، ترافیک مرسولات تجارت الکترونیک رشد ۲۱ درصدی و ترافیک مرسولات سرویس‌های الکترونیکی رشد ۳۸۰۶ درصدی داشته است.

همچنین استقرار سیستم های سورتینگ هوشمند برای تجزیه خودکار مرسولات به جای تجزیه دستی در سال های اخیر مورد تأکید قرار گرفت به طوری اکنون تعداد این سیستم از ۸ عدد در ۵ استان به ۱۲ عدد در ۸ استان رسیده است و می تواند تأثیر قابل توجهی در کاهش بی نظمی ناشی از خطای انسانی در تجزیه مرسولات، افزایش نقاط تجزیه و امکان خوانش آدرس های دست نویس داشته باشد.

البته سیستم قبول و توزیع مرسولات در صندوق های پستی هوشمند نیز در سال های اخیر پیاده سازی شده است که گامی مهم در راستای ارتقای کیفیت خدمات پستی و پاسخ گویی به نیازهای مشتریان نیز محسوب می شود چون در شرایطی که مشتریان در محل حضور ندارند راهکار مناسبی برای توزیع مرسولات است. براساس اعلام مسئولان رتبه ایران در بین ۱۷۴ کشور عضو اتحادیه پستی رشد ۱۴ پله ای داشته و از رتبه ۵۲ به ۳۷ ارتقاء یافته است.

روز جهانی پست که امسال با شعار خدمات محلی و دسترسی جهانی با حضور مسئولان حوزه ارتباطات برگزار می شود، یادآور اهمیت شبکه ای است که زندگی روزمره، اقتصاد و ارتباطات انسانی را به هم پیوند می دهد و از ستون های اساسی در تعاملات اجتماعی و تجاری در کشور است.

بدون شک پست، فراتر از خدمت انتقال مرسولات، نقش راهبردی در شبکه اطلاعات و داده های ملی ایفا می کند. این نهاد با جمع آوری، طبقه بندی و مدیریت داده ها، بستری کلیدی برای توسعه خدمات هوشمند، حکمرانی دیجیتال و اقتصاد مبتنی بر فناوری فراهم می آورد و در همین حال، حلقه اتصال مردم با فرصت های ملی و جهانی است.